

ת"פ 5857/04/18 - מדינת ישראל נגד עומר עמאש

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 5857-04-18 מדינת ישראל נ' עמאש

בפני
בעניין: כבוד השופט אבי לוי

המאשימה
נגד מדינת ישראל

הנאשם
עומר עמאש

גזר דין

כללי

כתב-האישום המתוקן, אשר הוגש נגד הנאשם בתיק זה ייחס לו **ארבע** עבירות מסוג עוון שעניינן **קשר לעוון**, לפי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); **הכנת עבירה בחומרים מסוכנים**, לפי סעיפים 497 ו-29 לחוק העונשין; **מעשה פזיזות ורשלנות** בניגוד לסעיפים 338(א)(3) ו-338(א)(5) וכן סעיף 29 לחוק העונשין; **וניסיון איומים**, לפי סעיפים 192, 29 ו-25 לחוק העונשין.

עובדות ההרשעה

עובדות ההרשעה היו אלו -

ביום 23.7.18 **קשר הנאשם קשר עם א.א., קטין יליד שנת 2000 לזרוק חפץ המכיל חומר נפיץ לעבר אטליז**. בהגיעם בסמוך לאטליז, הנאשם הצביע על האטליז שלעברו יש להשליך את החפץ. מאחר ובמועד זה האטליז היה סגור, הנאשם אמר ל-א.א. שהם ישליכו את החפץ יום למחרת.

בהמשך לקשר ולשם קידומו, ביום 24.3.18, בסמוך לשעה 14:35, התקשר א.א. לנאשם וביקש ממנו שיעביר לו את החפץ בדחיפות. בהמשך לכך, בשעה 17:30 לערך, נהג הנאשם ברכב לכיוון רחוב יד לבנים בחיפה שם אסף את א.א., אשר התיישב לצדו ברכב. בהמשך, בסמוך לשעה 18:00, השניים נסעו ברכב לעבר בית-העסק "פופו סטור" ברח' אלנבי; שם ניגש אליהם עמרי אבו-גזר ומסר ל-א.א. שקית שבתוכה היה החפץ. אחר-כך, נסעו השניים מסביב לאטליז ואז **הורה הנאשם ל-א.א. להשליך את החפץ לעבר האטליז בזמן שהוא ממתין ברכב**. א.א. חשש מלהשליך את החפץ לאטליז באור יום ואמר לנאשם שיעשה זאת לבדו מאוחר יותר. השניים עזבו את המקום. בהמשך, **מסר הנאשם ל-א.א. את החפץ בצירוף לכפפות**.

לאחר רדת החשיכה, בשעה 18:57 התקשר הנאשם ל-א.א. **והפציר בו לבצע את המשימה**: "שהבעיה תיפתר היום.

מספיק".

בהמשך, בסמוך לשעה 19:00, הצטייד א.א. בקטנוע ובשתי קסדות והתקשר לחברו פ.א., קטין יליד שנת 2000. לאחר ש-א.א. ו-פ.א. קבוע להיפגש ברח' הואדי בחיפה, הגיע א.א. למקום כשהחפץ ברשותו והרכיב את פ.א. על הקטנוע. במהלך המפגש הם קשרו קשר לזרוק את החפץ לעבר האטליז כאשר א.א. מסיע את פ.א. על הקטנוע; פ.א. ידליק את החפץ וישליכו לעבר האטליז כש-א.א. ימתין לו וישמש כנהג-מילוט.

בהמשך רכבו השניים לעבר גן ציבורי, שם מסר א.א. ל-פ.א. את החפץ ואת הכפפות. פ.א. עטה את הכפפות והשניים נסעו לאטליז.

בשעה 19:41 התקשר א.א. לנאשם ועדכן אותו שהוא נמצא ליד האטליז וכי בסמוך לאטליז עומדים שני בחורים ובחורה נוספת שמנקה את החלון החיצוני. במהלך השיחה, **הורה הנאשם ל-א.א. לזרוק את החפץ לעבר האטליז פנימה. כעבור מספר דקות, התקשר הנאשם אל א.א. והורה לו - "תשרוף את זה, תדליק את זה מרחוק אחי, תדליק את זה ותזרוק את זה פנימה לעסק" ואמר שהוא רוצה לשמוע את קול פיצוץ החפץ.**

א.א. ו-פ.א. נסעו לעבר הסמטה הנמצאת מול האטליז ואז פ.א. ירד מהקטנוע כשהוא מחזיק את החפץ ו-א.א. ממתין לו כשהוא רוכב על הקטנוע. פ.א. ניסה להדליק את החפץ מספר פעמים על-מנת להשליכו לעבר האטליז שנמצא מרחק מספר מטרים, כשאנשים נמצאים באטליז. לאחר שעובר אורח הבחין במתרחש וצעק לעבר פ.א., **פ.א. השליך את החפץ הצידה לעבר רכב שחנה בסמוך, מבלי שהחפץ הספיק להתפוצץ ואז נמלט מהמקום ביחד עם א.א.**

בשעה 19:45 לערך, התקשר הנאשם אל א.א. על-מנת לברר האם השליכו את החפץ לאטליז. במהלך השיחה א.א. עדכן את הנאשם שהדליק את הפתיל של החפץ אבל בגלל שמישהו רדף אחריהם, הוא זרק את החפץ שלא התפוצץ.

בסמוך לכך, בנו של בעל-הרכב שלעברו הושלך החפץ איתר את החפץ שלא התפוצץ והזעיק למקום כוחות משטרה. בטרם הגיע האחרונים למקום, שבו א.א. ו-פ.א. למקום ופגשו בבנו של בעל-הרכב ולקחו ממנו את החפץ שלא התפוצץ כדי להעלים ראיות מתוך כוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי. אחר-כך, עדכן א.א. את הנאשם שהוא מחזיק בחפץ שלא נדלק. **הנאשם ביקש מ-א.א. שיבוא לאסוף אותו עם הקטנוע על-מנת שיבצע בעצמו את השלכת החפץ לעבר האטליז. א.א. סירב לכך והנאשם הציע למסור ל-א.א. חפץ נוסף.** בהמשך, ביקש א.א. מהנאשם למסור את החפץ הנוסף למכר משותף על-מנת שיעבירו ל-א.א. לאחר מכן. בסמוך לשעה 20:00, לאחר ש-א.א. ו-פ.א. אספו את החפץ הם נפגשו עם הנאשם; **א.א. מסר את החפץ לנאשם.**

משמעות העובדות פועל יוצא של ניתוחן

כפי שניתן להבין למקרא עובדות כתב-האישום, **סימני שאלה רבים מרחפים מעל התמונה העובדתית**, המתוארת בהן. פוזרו לאורכו ולרחבו של כתב-האישום רמזים כאלה ואחרים, העשויים להוליך למסקנות שונות. כידוע, הכלל בהליך הפלילי לכל אורכו הוא כי ספק פועל לטובת הנאשם. **גם מקום בו עובדות כתב-האישום, שבעשייתן הודה**

הנאשם עשויות להתפרש לשתי פנים, בית-המשפט יאמץ, לצורכי ענישת הנאשם את הפירוש הנוח והמקל עם הנאשם ולא בפירוש המחמיר עמו.

סימן-השאלה המרכזי, הראוי להתייחסות בשלב זה של גזר-הדין מרחף מעל השאלה מהי מהותו של אותו חפץ, המוזכר בכתב-האישום, החפץ שהופקד בידי א.א.

משהנאשם הורשע בעבירה שעניינה הכנת עבירה בחומרים מסוכנים, הרי שראוי לציין שהחפץ בו מדובר עשוי להיות "חומר נפץ או מכונה מכשיר או כל דבר שהם מסוכנים או מזיקים".

משהורשע גם בעבירה שעניינה מעשי פזיזות ורשלנות בניגוד לסעיף 338(א)(3) ו-338(א)(5) מצטמצמת התמונה וכוללת "אש או חומר לקיח, נפיץ או רדיואקטיבי" וכן "חומר נפץ או כלי-ירייה".

פניה לעובדות כתב-האישום גופן מלמדת את הנתונים הבאים:

א. החפץ מכיל חומר נפיץ.

ב. טרם הטלת החפץ קיים צורך "להדליקו".

ג. צפוי היה להישמע קול פיצוץ פועל יוצא של הדלקת החפץ.

ד. החפץ מצויד בפתיל.

אין מנוס, אפוא, מהמסקנה שהחפץ בו עסקין הוא חפץ אותו יש להדליק באמצעות פתיל, המכיל חומר נפיץ והמשמיע קול פיצוץ פועל יוצא של הצתת הפתיל. המסקנה הנוספת הינה, שאותו חפץ, במידה שיתפוצץ ייצר סכנה לסביבה האנושית שבאזור ההתפוצצות כמתחייב מסעיפי שבעשייתם הורשע הנאשם.

משנתון הובהר (עד כמה שניתן בנסיבות הקיימות), נוכל לפנות לעין בראיות שבאו לפני בית-המשפט בעניין העונש.

תסקיר שירות המבחן

על-פי בקשתי, הוכן תסקיר בידי שירות המבחן בעניינו של הנאשם. התסקיר לימד, שהנאשם הוא בן 26, תושב ג'סר-א-זרקא וכי הוא צפוי להינשא ולעבור לגור בנשר בחודש הנוכחי. הוא נשר ממערכת החינוך בכיתה י' ומאז השתלב בעבודות מזדמנות. במקביל, הוא עסק באגרוף תוך השתתפות בתחרויות בחו"ל. מספר חודשים טרם המעצר פתח עסק עצמאי של אימון אישי בתחום האגרוף בחיפה. משפחתו מלוכדת ומסורה ולה ערכים הנוגדים התנהלות המפירה את החוק.

הנאשם נעדר הרשעות קודמות.

בכל הנוגע לרקע לביצוע העבירות בתיק זה ציין, שלאחר הקמת עסקו, קיבל מסרים, שלפיהם יצטרך לשלם דמי-חסות לעבריינים. הוא "רצה להראות את הנוכחות ואת הכוח שלו באזור, זאת ללא שום כוונה לפגוע בסביבתו הקרובה"

ולפיכך קשר עם אחד ממתלמדיו "על-מנת לפוצץ פצץ" ובכך להרתיע גורמים עבריינים. לדבריו, הוא כיוון את המתלמד לפוצץ את הפצץ באזור מלא בחנויות כדי "להעביר את המסר לגורמים העבריינים בצורה ברורה".

בדיעבד, הבין שפעל בצורה אימפולסיבית מתוך פחד וללא חשיבה מוקדמת ביחס להשלכות מעשיו. הוא התקשה, עם זאת, להכיר ברמת הפגיעה העלולה הייתה להיגרם פועל יוצא של המעשה בפרט בעוברי אורח. הוא שלל את הטענה שהתכוון לפגוע באדם מסוים (המתלון) אלא "הדגיש את החשיבות של ביצוע העבירות באזור מלא חנויות".

הנאשם שיתף בכך, שבמסגרת עבודתו בעבר וסביב הקמת העסק כיום היה מקושר לאנשים בעלי רקע פלילי או שולי. השירות התרשם שהנאשם הוא בעל יכולת לערוך התבוננות ביקורתית במצבו.

המכלול הביא את השירות לממצא, שלפיו **קשה לשלול סיכון מצדו של הנאשם**. הנאשם מסר כי הוא מעוניין להשתלב בהליך טיפולי שיסייע לו לבחון את דפוסיו האימפולסיביים, קשריו החברתיים הבעייתיים ומעורבותו באירועים אלימים. השירות העריך כי את העבירות ביצע הנאשם על רקע רצונו לקיים אורח-חיים נורמטיבי ובעל משמעות, כשהאופן בו ניסה להשיג מטרותיו היה פוגעני ולא יעיל.

בבחינת הסיכון להישנות אירועי אלימות סבר השירות כי **מהנאשם נשקף סיכון בינוני** לכך. לדעתו, טיפול שייתן מענה לדפוסיו האלימים ובתחום העבריינות עשוי להוות גורם מפחית-סיכון עבורו ולנתבו לאורח-חיים ללא מעורבות בפלילים.

לנוכח הערכתו **שהסיכוי לשיקום הוא גבוה**, המלצת שירות הינה על **הטלת צו מבחן לשנה לצורך שילוב הנאשם בהליך טיפול בתחומי האלימות והעבריינות; לחלופין הומלץ על הטלת מאסר בדרך של עבודות שירות, אשר יאפשר לו להשתתף בתהליך שיקומי**.

ראיות לעניין העונש

ההגנה

העידו לפניי שלושה עדי אופי מטעמו של הנאשם:

אביו, מר פריד עמאש, אשר סיפר שנאלץ לעזוב את עבודתו על-מנת לפקח על הנאשם בתקופה בה שהה במעצר בפיקוח אלקטרוני ובשחרור בתנאי "מעצר-בית". עד זה שלל את הטענה שהנאשם סבל מאיומים או מעורב בסכסוך כלשהו.

מר מיכאל חמו, חברו של הנאשם, אשר סיפר שעסקו נפגע כתוצאה ממילוי תפקידו כמשמורן וכן שהנאשם הוא ספורטאי מצוין בעל לב טוב. גם עד זה לא סיפר על סכסוכים בהם היה מעורב הנאשם או על איומים שהושמעו כלפיו.

מר סובחי עמאש, אחיו של הנאשם, אשר סיפר כי אף הוא היה עסוק בפיקוח על הנאשם ולפיכך נאלץ לקצץ בשעות

משרתו; הוא סיפר שהמשפחה נפגעה במישור התדמיתי מהאירוע וכן שאחותו בת ה-16 נפגעה נפשית כתוצאה ממעצרו של הנאשם.

הוגש מכתב מאת יו"ר המועצה המקומית ג'סר א-זרקא, אשר לימד שלא ידוע לו על סכסוכים של המשפחה עם מאן דהוא בכפר או מחוצה לו. ביחס לנאשם ציין, **שמדובר באדם עם שאיפות גדולות, צעיר דינאמי, ספורטאי מכובד, מלא אנרגיה, אהבה, חמלה לציבור ושייכות ליישוב ולתושבים, המתנדב לטובת הציבור והיישוב.**

הוגשו כתבות עיתונאיות אשר לימדו שהנאשם **דחה הצעה לייצג את הרשות הפלסטינית בהתמודדויות בתחום האגרוף התאילנדי, שכן הוא רואה עצמו כישראלי.**

כן הוגש מסמך שלימד שכלי-רכב אשר שימש את הנאשם נתפס ונמכר בגין אי-תשלום תשלומים עבורו.

טיעוני הצדדים

התביעה

בא כוחה המלומד של המאשימה, עו"ד ד"ר ערן בר, עמד בפתח דבריו על כך שהעוונשים הקבועים לצד העבירות שבעשייתן הורשע הנאשם הם 2 שנות מאסר ו-3 שנות מאסר (כל אחת).

הוא עמד בטיעונו על שורה של טעמים, המצדיקים החמרה בענישה - הנאשם חתר לביצוע העבירות תוך יצירת קשר עם קטין ושידולו לבצע עבירה. השלכת חומר נפיץ בהחלט יכולה לגרום לפגיעה באנשים שעה שאנשים מצויים בסמוך לאטליז המדובר; התכנית לא יצאה לפועל בדרך נס; הנזק אשר עלול היה להיגרם פועל יוצא של זריקת החפץ בסמוך לרכב עלול היה להיות משמעותי מאוד. העבירות בוצעו תוך תכנון מוקדם, יצירת קשר עם הקטין והפצרה בו לבצע את המעשה. הנאשם אף הציע לספק חפץ נפיץ נוסף כאשר הניסיון להשתמש בחפץ הראשון כשל. הדבר מלמד על נגישותו הטובה לחפצים ממין זה.

הנאשם תכנן לגרום נזק או להפחיד אזרחים כאשר ביקש שיושלך החפץ הנפיץ לתוך אטליז שעה שנמצאים בו אזרחים. הנאשם הפעיל למעשה קטין והורה לו לבצע את מעשה ההשלכה על-מנת להרחיק עצמו מהזירה ומביצוע המעשה.

ב"כ המאשימה עמד על הערכים המוגנים שבהם פגעו מעשיו של הנאשם - הגנה על שלום הציבור, על שלמותו גופו של אדם, על הרכוש, על משלח-ידו ופרנסתו של אדם וכן על הצורך להיאבק בהחזקת חומרי נפץ בידי בלתי-מורשים.

עוד עמד ב"כ המאשימה על כך שמדובר במעשים בעלי אופי מתוכנן, על כך שהנאשם היה היזם והמלווה של האירוע לכל אורכו, קיבל עדכונים בזמן אמת, ואף גילה נכונות להשליך החפץ בעצמו. הוא ציין, שהנזקים הפוטנציאליים מהמעשה, אילו הושלם, היו עצומים, מה גם שבעת השלכת החפץ עמדו מחוץ לאטליז שלושה אנשים חפים מכל פשע.

לאור כל אלה, הציע לקבוע מתחם עונש הולם הנע **בין שנה לבין 2 שנות מאסר**. הוא הציע שהעונש המוטל יימצא

במרכז מתחם העונש המוצע (18 חודשי מאסר לריצוי בפועל).

ההגנה

הסנגור המלומד, עו"ד וליד גאנץ, עמד על כך שהנאשם הוחזק במעצר מאחורי סורג ובריח מיום 23.3.18 ועד יום 30.5.18 אז הועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני; למעצר בית הועבר ביום 24.7.18 ובמהלך חודש אוקטובר הוקלו תנאי החזקתו והוחלט על שהייתו בתנאי "מעצר בית לילי". הוא עמד על כך שהנאשם נישא לפני זמן קצר ומתכנן לבנות משפחה; הוא גדל במשפחה נורמטיבית ואף ייצג את המדינה בגאון. עוד עמד על כך שהנאשם הודה באשמה ובכך חסך זמן שיפוטי יקר והביע חרטה.

הסנגור עמד על כך שכתב-האישום **תוקן עקב קשיים ראייתיים ממשיים וכי הוא מכיל עבירות בדרגת עוון בלבד.**

מתסקיר שירות המבחן למד הסנגור על כך **שהנאשם הוא בר-שיקום**; המדובר **בתסקיר חיובי מאוד** אשר נערך אחרי לימוד מעמיק של אופיו ואישיותו של הנאשם; **התסקיר מפציר בבית-המשפט להימנע מלשלוח את הנאשם למתקן כליאה וראוי שבית-המשפט ינחה עצמו בממצאיו.** המלצה זו עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי.

תוך הפנייתי לשורה של פסקי-דין, אשר לדעתו משקפים את רמת הענישה הראויה, טען הסנגור שמדיניות הענישה בכגון דא בהחלט איננה מחייבת הטלת מאסר ממש. לדעת הסנגור, אין צורך בהרתעת הנאשם, אשר הורתע מעצם מעצרו וההליכים המשפטיים אשר התנהלו בעניינו. עוד הדגיש הסנגור את העובדה שמעשיו של הנאשם לא גרמו כל נזק ובוצעו באורח ספונטני ותחת רישומה של סערת רגשות.

נסיבותיו האישיות של הנאשם, כך אליבא דסנגור, תומכות אף הן על במסקנה של הימנעות מהטלת מאסר - הנאשם אדם צעיר המבקש להשתקם; מאסר בפועל יגרור את קריסת חייו. מצבה הכלכלי של המשפחה נפגע קשות כתוצאה מהפרשה ועלול להיגרע עוד יותר במידה שהנאשם יאסר; נגרמו לנאשם נזקים משמעותיים כתוצאה ממעורבותו בפרשה הנדונה כאן (מעצר ממש, מעצר באיזוק, מעצר בית; נזק כלכלי ותדמיתי ועוד כיוצ"ב). הנאשם הודה ושיתף פעולה עם רשויות החוק; הוא מבקש להשתקם. עברו נקי והדבר מצביע על אופיו ואישיותו.

בהתחשב במכלול הציע הסנגור לקבוע מתחם ענישה הנע בין מאסר מותנה לבין מאסר ממש לתקופה קצרה.

לנוכח הנסיבות האישיות, הציע הסנגור לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהימנע מהטלת מאסר ממש.

דברו האחרון של הנאשם

הנאשם, בדברו האחרון, ציין שהוא מתנצל על מה שקרה, שהודה במעשיו והבטיח שכאלו לא יישנו עוד.

דין והכרעה

אכן, לא פשוטה גזירת-הדין במקרה זה.

מחד גיסא, עניין לנו בכתב-אישום המכיל עבירות בדרגת עוון בלבד, על המשמעויות הברורות הניבטות מכך. מאידך גיסא, עובדות כתב-האישום מגוללות פרשה חמורה ומסוכנת אשר אף כי הסתיימה בלא נזק לגוף או לרכוש, בהחלט עלולה הייתה לבוא לכלל סיום כשבעיבורה פצועים ונזק ממשי לרכוש.

פער זה בין עובדות האישום לבין סעיפי החיקוק מחייב התייחסות דקדקנית לכל אחת מהעובדות והעמדתן על דיוקן תוך גילוי זהירות מרבית, פן תחרוג פרשנותן לחומרה לעומת פשט-הדברים, המובא בעובדות.

עניין לנו באירוע מתגלגל, אשר במסגרתו פועל הנאשם ללא לאות, תוך הפעלת קטין על-מנת לגרום לכך שיושלך חפץ נפיץ אל עבר אטליז אשר בסביבתו מצויים היו אותה עת חפים מפשע. כאשר המזימה השתבשה הושלך החפץ לקרבת כלי-רכב ואכן, כפי שציין ב"כ המאשימה, אין צורך בדמיון רב על-מנת להעלות על הדעת מה עלולה הייתה להיות התוצאה. העובדות מלמדות על נגישות טובה של הנאשם לחפצים נפוצים, על החומרה הניבטת מכך ועל כך שהמעשים בוצעו במגמה לנסות לאיים על מאן דהוא.

לטעמי, האמור במעשים חמורים ומסוכנים, אשר גם אם הולבשו בלבוש משפטי של ארבע עבירות מסוג עוון, הם מחייבים התייחסות עונשית מחמירה על-מנת להלום את חומרתם ועל-מנת להרתיע את הנאשם ואחרים מביצועם.

נצא אפוא לתוואי גזירת העונש, המשורטט בסימן א'1 שבפרק ו' בחוק העונשין (הבניית שיקול-הדעת השיפוטי בענישה).

תחילה למושכלות יסוד. כלשון סעיף 40ב לחוק העונשין - העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

ראוי, לטעמי, להשקיף על המסכת העובדתית המגוללת בכתב-האישום כולו **כאירוע אחד** (ראו לעניין זה: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, מפי כב' השופטת ברק-ארז, ניתן ביום 29.10.14; ע"פ 9308/12 עיסא נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 30.7.15); לפיכך, וכמצוות סעיף 40ג(א) לחוק העונשין ייקבע להלן **מתחם עונש הולם יחיד לאירוע כולו וייגזר עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע**. מפת-הדרכים המשורטטת בסימן א'1 מתחילה בקביעת מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג(א) לחוק).

היסודות מהם ראוי להרכיב את המתחם הם הערכים המוגנים, שבהם פגעו המעשים, מידת הפגיעה בהם וכן מדיניות הענישה הנהוגה. יסוד מרכזי, המחייב התייחסות דקדקנית בבוא בית-המשפט לתחום מתחם הלא הוא - הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

הערכים החברתיים אשר בהם פגעו מעשיו של הנאשם הם **שלום הציבור ובטחונו והצורך להגן על שלמות גופם של בני-אדם ועל רכושם**. גם הערך החשוב, שעניינו **שמירה על הסדר הציבורי נפגע קשות מקום בו מוחזקים חומרים**

נפוצים בידי בלתי-מורשים ובוודאי מקום בו אלה עושים בהם שימוש שלא כדין.

מידת הפגיעה בערכים הללו איננה מבוטלת כלל ועיקר. אכן, בסופו של יום לא ארע דבר. דא עקא, שפוטנציאל הנזק היה רב ולפיכך יש להתייחס אל הפגיעה בערכים המוגנים כממשית.

על מנת לשרטט את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם, עיניתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירות דומות לנידון דין. אומר מיד, קיים קושי לאתר בפסיקה מקרים **הזהים** בנסיבותיהם **(ואופן שילוב העבירות מסוג עוון)** לתיק דכאן. ברי, כי ניתן "לבדד" ולסקור את מדיניות הענישה הנהוגה לכל עבירה ועבירה, הנכללות במסגרתו של האירוע, ובאופן זה לנסות "ולכמת" את מדיניות הענישה המתואמת לאירוע דכאן. עם זאת, כפי שצינתי בהרחבה דומה שהתמונה במקרה זה "גדולה מסך חלקיה".

חרף האמור, בחרתי להציג מקרה (הטומן בחובו עבירות דומות מסוג עוון בלבד) שלטעמי יכול להקרין במידת מה על מדיניות הענישה לתיק דכאן. מקרה זה הוצג על ידי ב"כ המאשימה במהלך טיעוניו לענין העונש. במסגרתו של הנ"ל (ת"פ 46321-05-14 **מדינת ישראל נ' זכריה**, ניתן ביום 9.7.14) גזר בית המשפט המחוזי בחיפה על הנאשם **עונש מאסר בן 12 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על הנאשם (על יסוד הודאתו) בגין ביצוע של עבירות שעניינן **איומים** לפי סעיף 192 לחוק העונשין (שלוש עבירות); **גרימת שריפה ברשלנות** לפי סעיף 449 לחוק העונשין; **ועבירה של מעשה פזיזות ורשלנות** לפי סעיף 338(א)(3) לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי הנאשם **(בעל עבר פלילי עשיר)** הבעיר אש במתקן לצליית בשר, אותו העמיד בשטח ובו עשבייה בסמוך לביתו. כתוצאה מכך, החלה הצמחייה לבעור. במהלך אותו אירוע איים הנאשם על שכניו, כי ישרוף אותם. בהמשך, כאשר הגיע למקום משטרה, איים הנאשם על השוטרים שיפגע בשכניו. על פי הנתען באישום השני, איים הנאשם על שכנתו שיפגע בה, ולאחר זמן קצר הצית עשבייה בסמוך לשטח הבניין הסמוך. שכנים שהגיעו למקום כיבו את האש בסיועו של הנאשם.

ראו בנוסף: ת"פ (מחוזי ירושלים) 14554-08-10 **מדינת ישראל נ' קרעין** (ניתן ביום 20.3.11); ת"פ (מחוזי ירושלים) 1226/00 **מדינת ישראל נ' שחבארה** (ניתן ביום 27.12.00); ת"פ (מחוזי מרכז) 18515-08-15 **מדינת ישראל נ' גויטע** (ניתן ביום 7.7.16).

מכאן, ראוי לפנות ל**נסיבות הקונקרטיות של המעשים**, דהיינו לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות (סעיף 40ט' לחוק העונשין).

מעשיו של הנאשם היו **מתוכננים**. עצם הרשעתו בעבירה שעניינה קשירת קשר מדברת בעד עצמה; לימוד מכלול העובדות, הארגון והסדר שבפעולות: יצירת קשר עם הקטין א.א.; השגת החפץ הנפיץ; עמידה בקשר עימו בזמן אמת ועוד. כל אלו מלמדים על מעשה מתוכנן באורח מובהק. הנאשם היה הרוח החיה, היוזם, המוציא והמביא מאחורי האירוע בכללו. לפיכך **אחריותו הינה מלאה וכוללת**.

כתוצאה מהמעשה **עלול היה להיגרם נזק ממשי**. כפי שצינתי בתחילת גזר-דין זה, אין בידי בית-המשפט נתונים מדויקים בדבר אופיו המדויק של החפץ בו מדובר. דא עקא, הוברר ממכלול עובדות האישום כי מדובר בחפץ מסוכן, העלול היה לגרום לפגיעה בגוף וברכוש. בפועל, לא נגרם נזק כתוצאה מהמעשים. **הנאשם הפעיל בפעולותיו קטין**,

על המשמעות המחמירה הנלמדת מכאן.

לאחר עיון בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות מצאתי לאמץ את מתחם הענישה שהוצע על-ידי התביעה: **שנה עד 2 שנות מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים.**

אעיר, כי אלמלא הגבילה עצמה התביעה במתחם הענישה המצוין לעיל, בהחלט ייתכן שראוי היה לקבוע מתחם בעל סף ורף גבוהים יותר. עם זאת, משבית-המשפט אינו נוהג לשים עצמו כקטגור יותר מהקטגור, נמנעתי מעשות כן ואימצתי, כאמור לעיל, את מתחם הענישה שהוצע בידי התביעה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

כמצוות המחוקק, טרם גזירת הדין, על בית-המשפט לבחון את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, בין השאר, אלו המנויות בסעיף 40א לחוק העונשין.

בעניין זה, מקובלים עליי עיקרי טיעוני הסנגור. **פגיעת העונש בנאשם היא ממשית.** הסתבכותו הנוכחית גרמה לו לנזקים כבדים במישור הכלכלי, המשפחתי והאישי.

גם משפחתו של הנאשם נפגעה - נפגעה תדמיתה, נפגע כבודה ונפגעו בני-משפחתו הקרובים במספר היבטים - אחותו נפגעה נפשית; אביו איבד את מקום עבודתו; אחיו נפגע כלכלית וחברתית.

הנאשם אמנם לא נטל אחריות על המעשה בחקירתו אך הוא הודה במעשה תוך עשיית מאמצים לחזור למוטב לאחר הגשת האישום. הוא שיתף פעולה עם רשויות החוק, הודה באשמה, הביע חרטה וחסך זמן שיפוטי ניכר בהודאתו.

יש לראות בהשתתפותו בתחרויות ספורט בחו"ל מתוך הזדהות עם המדינה כהתנהגות חיובית וכתרומה לחברה. גם מחוות-דעת יו"ר המועצה המקומית ניתן ללמוד על רוח ההתנדבות ועל הרצון לתרום הניכרים בנאשם. **עברו הפלילי של הנאשם נקי לחלוטין.**

כשאלו הם פני הדברים, הנסיבות האישיות אכן מחייבות הימנעות מהחמרה בעונשו של הנאשם מעבר לתחתית מתחם העונש ההולם.

ראוי, בשלב זה לייחד, דברים להמלצת שירות המבחן להימנע מהטלת מאסר של ממש על הנאשם בהתחשב ברצונו להשתקם.

כאמור לעיל, מצוות החוק הינה הטלת **עונש ההולם את חומרת המעשים.** המעשים **חמורים** המה. רמזתי לעיל, שאלמלא עתירת התביעה לקביעת מתחם עונש שרצפתו היא שנת מאסר, הייתי קובע סף ענישה גבוה יותר. הדבר מתבקש, לטעמי, מאופי המעשים ומרמת מסוכנותם, וכן מהצורך להרתיע מפני ביצוע מעשים שכאלה.

אכן, שירות המבחן בחן את עניינו של הנאשם בחינה יסודית ורצינית כדרכו בקודש. המלצותיו מושפעות באורח ישיר ממסקנותיו בכל הנוגע לסיכויי השיקום. דא עקא, שהשקפתו של בית-המשפט על שיקולי הענישה רחבה יותר מזו המדריכה את שירות המבחן. על כך עמד כב' השופט א' שהם במסגרתו של רע"פ 9460/16 **גרנבי נ' מדינת ישראל**, פסקה 8, (ניתן ביום 12.3.17) בציינו כדלהלן:

"בית המשפט אינו מחוייב לאמץ את המלצות שירות המבחן, הגם שיש ליתן להן את המשקל הראוי. ראייתו של בית המשפט הינה רחבה יותר, ועליו לשקול מכלול של נסיבות ושיקולים, כגון: חומרת העבירה ונפוצותה בציבור; הצורך בהגנה על שלום הציבור ובטחונו; הרתעת העבריינים הקונקרטיים ועבריינים בכוח; וכיוצ"ב. שיקולים אלה אינם נמנים על מערכת השיקולים המנחים את קצין המבחן, והם נלקחים בחשבון, ככלל, על ידי בית המשפט בלבד, אשר אמור לשים לנגד עיניו גם את המלצותיו של קצין המבחן..".

שקלתי, אם מקרהו של הנאשם נמנה על המקרים החריגים שבהם ניתן לקבוע שהנאשם השתקם או שיש סיכוי ממשי שישתקם (סעיף 40ד' לחוק העונשין), שאז מורשה אני לחרוג מהמתחם ולקבוע עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו.

באתי לדעה, כי **המקרה שלפניי איננו בשום אופן נופל למסגרתם של אותם מקרים חריגים**. אין, גם לא בתסקיר שירות המבחן החיובי ביסודו, בסיס איתן המצדיק לחרוג ממתחם הענישה ובהתחשב באופי המעשה בו מדובר, סברתי שאין מקום לחריגה שכזו.

משכך, **סיכויי השיקום הטובים של הנאשם מובאים בחשבון בתוככי מתחם העונש ההולם. מובן מאליו שתובא בחשבון בשעת גזירת העונש גם העובדה שהנאשם שהה תקופה ממשית במעצר בפיקוח אלקטרוני.**

סוף דבר

התוצאה היא שאני מטיל על הנאשם עונשים כדלקמן:

א. 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו בכליאה.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור במשך 3 שנים עבירות על אחת מהעבירות שעניינן - קשר לעוון, לפי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין; הכנת עבירה בחומרים מסוכנים, לפי סעיף 497 לחוק העונשין; מעשה פזיזות ורשלנות בניגוד לסעיפים 338(א)(3) או 338(א)(5) לחוק העונשין; ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

ג. קנס בסך ₪ 2500 אשר ישולם ב 5 תשלומים חודשיים שווים החל ביום 1.2.19.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י"ט כסלו תשע"ט, 27 נובמבר 2018.

